

Raadsvoorstel

Zaaknummer	2579
Datum raadsvergadering	3 februari 2022
Portefeuillehouder	F.G. van der Vegte
Onderwerp	Uitbreiden en Vaststellen Erfgoedverordening

Voorstel

Het college stelt u voor:

- 1 de paragraaf "Aanwijzing gemeentelijk beschermd cultuurogoed" aan de Erfgoedverordening toe te voegen;
- 2 de actualisatie van de Erfgoedverordening 2018 aan wet- en regelgeving en daarmee de Erfgoedverordening 2022 vast te stellen.

Aanleiding

Met de komst van de Omgevingswet (beoogd 1 juli 2022) is er noodzaak de Erfgoedverordening 2018 aan te passen op veranderde wet- en regelgeving. Daarnaast biedt deze beleidsneutrale aanpassing ook de kans om een paragraaf "Aanwijzing gemeentelijk beschermd cultuurogoed" aan de Erfgoedverordening toe te voegen in het kader van doorontwikkeling van beleid.

Het college adviseert de raad de tekst van de huidige Erfgoedverordening 2018 beleidsneutraal over te zetten en de paragraaf "Aanwijzing gemeentelijk beschermd cultuurogoed" aan de Erfgoedverordening toe te voegen.

Doel / Effect

Met dit besluit kan de Erfgoedverordening ook na de invoering van de omgevingswet (beoogd 1 juli 2022) op dezelfde manier blijven werken. Door de Erfgoedverordening 2018 beleidsneutraal aan te passen aan actuele wet- en regelgeving is er adequate bescherming van het cultureel erfgoed.

Door de toevoeging van de paragraaf "Aanwijzen beschermd gemeentelijk cultuurogoed" is er ook betere bescherming, door aanwijzing als gemeentelijk cultuurogoed, mogelijk van roerende zaken die van belang worden geacht voor het verhaal van de gemeente en haar cultureel erfgoed.

Argumenten

1.1 Bescherming cultuurogoed biedt meer zekerheid tot behoud:

Zoals we in de huidige Erfgoedverordening regels hebben opgesteld voor het gebouwde erfgoed, de onroerende zaken, biedt de toevoeging van de paragraaf "Aanwijzing gemeentelijk beschermd cultuurogoed" de gelegenheid om ook roerende zaken door middel van aanwijzing als beschermd cultuurogoed voor de toekomst beter te kunnen behouden. Als de aanwijzing betrekking heeft op cultuurogoed dat in bezit is van derden, dan kunnen de eigenaren de gemeente verzoeken om goed voor dit cultuurogoed te zorgen. De gemeente

kan dan besluiten wel of niet de zorg op zich te nemen en over te nemen van de eigenaren. (zie ook argument 1.2)

De gemeente heeft verschillende zaken in bezit waarvan het behoud bijdraagt aan de beleving van de cultuurhistorie van de gemeente. Deze zaken zijn niet altijd even zichtbaar en lopen door de jaren heen telkens het risico te verdwijnen.

Als voorbeeld wordt daarbij gedacht aan het astronomische uurwerk dat speciaal voor de gemeente, met scènes die highlights van Leusden verbeelden, is vervaardigd door Koninklijke Eijsbouts en door dhr. Loning, een Leusdens kunstenaar, is beschilderd. Dit uurwerk, een zeldzaam modern astronomisch uurwerk dat deel uitmaakt van ons gemeentelijk cultureel erfgoed, is niet zichtbaar voor de inwoners en staat in opslag niet onder de juiste omstandigheden voor behoud. Met de toevoeging van de paragraaf "Aanwijzing beschermd cultuurgoed" aan de Erfgoedverordening biedt deze de mogelijkheid dit roerend cultureel erfgoed aan te wijzen als gemeentelijk cultuurgoed, en daarmee de kans dit beter te beschermen.

Ook het TD monument (monument Ambtenarenverzet) was niet altijd even zeker van behoud. Met een mogelijkheid tot aanwijzing als gemeentelijk beschermd cultuurgoed kan dit herinneringsmonument dat van nationaal belang wordt geacht, beter worden beschermd tegen ontvreemding of vernietiging.

1.2 Aanwijzing gemeentelijk beschermd cultuurgoed is in lijn met gemeentebeleid

In ons erfgoedbeleid wijzen we alleen erfgoed aan als monument met de instemming van de eigenaar. In het voorstel staat in de paragraaf "Aanwijzen beschermd gemeentelijk cultuurgoed" dat het gaat om roerende zaken die in het bezit zijn van de gemeente of waarvoor de gemeente in opdracht van de eigenaar zorgdraagt. Expliciet wordt genoemd dat aanwijzing geschiedt met instemming van de eigenaar, in de meeste gevallen de gemeente, of instemming van de eigenaar waarvoor de gemeente in opdracht voor het cultuurgoed zorgt. Dit is in lijn met het beleid van de gemeente.

1.3 De paragraaf "Aanwijzing gemeentelijk beschermd cultuurgoed" biedt kans op continuering beleid

Door het ontbreken van juridische kennis op het gebied van de Wkpb (Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken) binnen de gemeentelijke organisatie, is het op dit moment niet mogelijk onroerende monumenten aan te wijzen. Voor roerende zaken geldt een beperking als bedoeld in de Wkpb niet. Deze kunnen daardoor wel worden aangewezen als gemeentelijk cultuurgoed. Hierdoor kan het beleid van aanwijzing doorgang blijven vinden.

2.1 Wet- en regelgeving verandert

Met de komst van de Omgevingswet is aanpassing aan wetsartikelen noodzakelijk. De tekst in de Erfgoedverordening 2018 is op actueel beleid van de Rijksoverheid in technisch opzicht aangepast.

2.2 De tekst van de huidige verordening wordt beleidsneutraal omgezet

Het college heeft de raad in andere besluiten, zoals het vastgesteld 'verzamelbesluit bevoegdheden Omgevingswet' al voorgesteld de Omgevingswet op beleidsneutrale wijze in te voeren. Wij adviseren u dit ook voor dit besluit te doen. Door beleidsneutrale omzetting van de tekst uit de Erfgoedverordening 2018 kan de gemeente haar taken op het gebied van het cultureel erfgoed blijven uitvoeren. Uitzondering is daarbij de toevoeging van de paragraaf "Aanwijzen beschermd gemeentelijk cultuurgoed".

2.3 Nu is het juiste moment van aanpassing

Het streven is om zo veel als mogelijk besluiten omtrent de Omgevingswet nog in de huidige raadsperiode te nemen.

2.4 De erfgoedverordening is ingepast in de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (hierna: VNG)

De Erfgoedverordening 2022 is aangepast aan het model dat de VNG heeft voorgesteld. Door slechts de huidige regels één op één over te nemen is er een grotere kans dat er hiaten ontstaan. Door de huidige verordening in te passen in de modelverordening van de VNG zijn zowel de taken onder de huidige wetgeving als onder de Omgevingswet goed geborgd. Voor de volledigheid is een document "Is en Wordt" toegevoegd met de aanpassingen op wet- en regelgeving alsook de aangepaste indeling in relatie tot de tekst uit de Erfgoedverordening 2018.

Tegenargument / Alternatieve scenario's

Wanneer de tekst in de huidige Erfgoedverordening niet technisch op de actuele wet- en regelgeving wordt aangepast, kan het gebeuren dat er een hiaat in onze verordening staat waardoor het cultureel erfgoed niet op de juiste wijze beschermd kan worden.

Daarnaast kan het niet toevoegen van de paragraaf "Aanwijzing gemeentelijk beschermd cultuurofgoed" leiden tot het verloren gaan van cultuurhistorisch waardevol erfgoed.

Het niet opnemen van de paragraaf leidt eveneens tot een opschorting van beleid tot aanwijzen van gemeentelijke monumenten.

Risico's

Door het aanpassen van de tekst worden toekomstige risico's die verband houden met wet- en regelgeving voor onroerende én roerende zaken op het gebied van het cultureel erfgoed tot een minimum beperkt.

Financiële risico's

Er zijn nu geen financiële gevolgen/risico's.

Er bestaat echter een kleine kans dat er in de toekomst een roerend goed dat in eigendom is van een derde, door de eigenaar wordt aangeboden aan de gemeente. De eigenaar denkt dat dit goed van dusdanig belang is dat hij/zij vindt dat de gemeente hiervoor de zorg zou moeten overnemen. Als het bestuur dan besluit dat dit cultuurofgoed inderdaad belangrijk genoeg is (zie voor de omschrijving artikel 3.1 van de Erfgoedverordening 2022) en de zorg hiervoor van de eigenaar overneemt, kan het zijn dat er op termijn kosten gemaakt moeten worden voor onderhoud of behoud.

Plan van aanpak / Tijdsplanning

De Erfgoedverordening 2022 zal grotendeels opgaan in de regels van het Omgevingsplan. Dan zal een afgeslankte vorm van de Erfgoedverordening ter besluitvorming worden voorgelegd.

Tussentijds zal de Erfgoedverordening met de transitie van het Omgevingsplan worden geëvalueerd, en daar waar nodig voorstellen tot aanpassing worden gedaan.

De Erfgoedverordening 2022 zal in werking treden op de dag dat de Omgevingswet in werking treedt. In het Elektronisch Gemeentebblad zal de Erfgoedverordening 2022 worden gepubliceerd.

Bijlagen

Concept raadsbesluit
Erfgoedverordening 2022
Toelichting op de Erfgoedverordening 2022
Is en wordt

Het college van de gemeente Leusden,

M. ter Bals
locosecretaris

G.J. Bouwmeester
burgemeester